

Postbus 5050

NL-3502 JB Utrecht

+31 30 87 820 87

www.AeQui.nl

info@AeQui.nl

Ad Ervaringsdeskundigheid
in Zorg en Welzijn

Ad Sociaal Werk

Hanzehogeschool Groningen

Adviesrapport van de beoordeling bestaande opleiding
12, 13 en 14 november 2024

Colofon

Instelling en opleiding

Hanzehogeschool Groningen

Groningen

Instellingstoets Kwaliteitszorg: ja

Opleiding: Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn

Locatie: Groningen

Variant: Deeltijd

ISAT-nummer: 80086

Opleiding: Ad Sociaal Werk

Locatie: Groningen

Variant: Deeltijd

ISAT-nummer: 80120

Visitatiepanel

Karina Visscher, voorzitter

Alie Schokker, deskundige

Mirriam Jansen, deskundige

Jean-Pierre Wilken, deskundige

Frank Roosenburg, student-lid

Titia Buising, secretaris

AeQui Nederland

Postbus 5050

3502 JB Utrecht

www.AeQui.nl

Samenvatting

Op 12, 13 en 14 november 2024 zijn de deeltijdopleidingen Associate degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en de Associate degree Sociaal Werk van de Hanzehogeschool Groningen gevisiteerd. Het totaaloordeel van het panel is voor beide opleidingen **positief**. De deeltijd Associate degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn leidt mensen met een ontwrichtende ervaring en een cliëntverleden op tot ervaringsdeskundige professionals die denken en werken vanuit herstel en empowerment. De deeltijd Associate degree Sociaal Werk leidt op tot sociaal werkers die zich voornamelijk richten op de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking of psychische kwetsbaarheid, een lichamelijke aandoening of handicap en op de ondersteuning van kwetsbare senioren.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de Ad Ervaringsdeskundigheid (Ad EZW) en de Ad Sociaal Werk (Ad SW) zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd. Voor beide opleidingen vormt het landelijk vastgestelde opleidingsprofiel het uitgangspunt. De leeruitkomsten op eindniveau zijn geijkt op NLQF-niveau 5.

Beide Ad's hebben een duidelijk profiel en zijn nadrukkelijk verbonden met het profiel van de Hanzehogeschool (Hanze) en de Academie voor Sociale Studies. Dit uit zich in aandacht voor ontwikkelingen en thema's in de beroepspraktijk en de maatschappij (zoals inclusie, kansen-gelijkheid en armoedebestrijding). De opleidingen zijn goed afgestemd op de praktijk. Het panel stelt daarmee vast dat beide opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

De inhoud en het niveau van het onderwijs waarborgen dat afgestudeerden van beide opleidingen voldoen aan de beoogde leerresultaten. Beide programma's kennen een gestructureerde opbouw. De vrijekeuze ruimte (5 EC) in beide programma's is echt vrij en kan op een veelzijdige manier worden ingevuld.

Beide opleidingen nemen adequate maatregelen om de kwaliteit van de leerwerkplekken en de begeleiding aldaar te borgen. Beide oplei-

dingen zijn verbonden aan lectoraten en innovatiewerkplaatsen. De deelname van studenten aan een innovatiewerkplaats is, zo bleek tijdens de visitatie, op vrijwillige basis (bijvoorbeeld bij invulling van de keuzeruimte of het afstuderen). Het lectoraat Rehabilitatie werkt aan de ontwikkeling van een module over de inzet van ervaringskennis in de overige opleidingen binnen het sociale domein.

Zowel de Ad EZW als de Ad SW hebben veel aandacht voor de begeleiding van studenten. Ook voor studeren met een functiebeperking is voldoende ondersteuning beschikbaar, onder andere middels het vraag- en informatiepunt voor studenten (VIPS).

Beide opleidingen hanteren de wettelijke instroomeisen. De Ad EZW gaat zorgvuldig om met het vaststellen of studenten voldoen aan de aanvullende eis van ervaring met ontwrichting in hun leven en het herstel daarvan. De opleiding kent de complexiteit en veelzijdigheid van deze groep studenten. Het studiekeuzegesprek dat met alle studenten gevoerd wordt, is zeer waardevol.

De opleidingen worden beide verzorgd door een klein, hecht en reflectief team van bevlogen, betrokken en deskundige docenten. Docenten zijn betrokken bij elkaar en bij hun studenten. Het academiebrede Ad-team draagt bij aan

kruisbestuiving tussen de opleidingen en het leren van elkaar.

De opleidingen hebben de aanbevelingen van de vorige visitatie (Ad EZW) en de toets nieuwe opleiding (Ad SW) adequaat opgepakt. Het panel stelt daarmee vast dat beide opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Toetsing

De toetsing is gebaseerd op het toetsbeleid van de academie. De toetsing sluit aan bij de beroepsgerichte aard van de opleidingen en heeft een integraal karakter. De opleidingen hanteren veelzijdige toetsvormen (en beroepsproducten). De opleidingen nemen voldoende maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te bewaken. Kalibratie op het eindniveau vindt plaats met de andere Ad's van de academie.

De facultaire examencommissie en toetscommissie bewaken samen proactief de kwaliteit van toetsing en het eindniveau. Het panel stelt daarmee vast dat beide opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Beide opleidingen kennen een degelijk afstudeerprogramma, waarin bij de beoordeling het vierogen-principe wordt toegepast. Op basis van de bestudeerde afstudeerdossiers (15 per opleiding) en het gevoerde gesprek met studenten en alumni stelt het panel vast dat het eindniveau c.q. het Ad-niveau in beide opleidingen gerealiseerd wordt. Het panel is het over het algemeen eens met de gegeven beoordelingen.

Studenten krijgen in de bestudeerde afstudeerdossiers veel feedback; dit maakt, volgens het panel, de navolgbaarheid van de gegeven beoordeling soms lastig. Ook lijken de beoordelingscriteria niet altijd direct gerelateerd te zijn aan de leeruitkomsten. Deze constatering wordt gedeeld door de examen- en toetscommissie die hierover advies heeft gegeven aan de opleidingen.

In de bestudeerde afstudeerdossiers is voldoende aandacht voor reflectie. Ook komt de beoogde samenhang tussen de verschillende onderdelen (begeleidend schrijven, individueel procesverslag en zelfevaluatieverslag (en CGI)) terug in de bestudeerde afstudeerdossiers. Het CGI heeft een brede insteek en behelst de gehele opleiding. Het panel stelt daarmee vast dat beide opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Aanbevelingen

Beide opleidingen voldoen aan alle standaarden. Met het oog op de toekomst geeft het panel de volgende aanbevelingen :

- Standaard 1: de samenwerking met het werkveld duurzaam te borgen, op zowel het uitvoerende als het beleidsniveau. Dit borgt de actualiteit van de opleidingen om goed aan te blijven sluiten op maatschappelijke vraagstukken als ook de behoeften van de arbeidsmarkt in het sociaal domein en de zorg.
- Standaard 3: vertegenwoordiging vanuit de Ad's toe te voegen aan de examencommissie.

De suggesties die in het vervolg van het rapport genoemd worden, zijn vrijblijvend van aard.

Alle standaarden van het NVAO-kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft het panel een [positief advies](#) inzake accreditatie van de deeltijdsopleidingen Associate degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en de Associate degree Sociaal Werk van de Hanzehogeschool Groningen.

Namens het voltallige visitatiepanel,
Utrecht, maart 2025

Karina Visscher
Voorzitter

Titia Busing
Secretaris

Inleiding

Profiel

De Associate degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en de Associate degree Sociaal Werk zijn onderdeel van de Academie voor Sociale Studies van de Hanzehogeschool Groningen. De academie biedt naast de gevisiteerde opleidingen ook de Associate degree Participatie en Buurtontwikkeling, de Associate degree Pedagogisch en Educatief Professional, de bacheloropleiding Social Work, de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie en de masteropleiding Social Work aan. De academie staat voor kansengelijkheid, participatie en inclusie. Aan de academie zijn acht innovatiewerkplaatsen en zeven lectoraten verbonden. In een innovatiewerkplaats wisselen werkveldpartners, docent-onderzoekers, studenten en alumni kennis en ervaringen uit en worden vraagstukken op het betreffende thema onderzocht.

Binnen de academie trekken de vier Ad's samen op. Dit betekent onder andere dat de betrokken teams regelmatig overleggen en dat er gewerkt wordt met een generiek afstudeerprogramma.

De deeltijd Associate degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (Ad EZW) leidt mensen met een ontwrichtende ervaring en een cliëntverleden op tot ervaringsdeskundige professionals die denken en werken vanuit herstel en empowerment. De Ad EZW heeft gemiddeld 50 studenten. De opleiding is nauw verbonden met het lectoraat Rehabilitatie en de bijbehorende innovatiewerkplaats Ervaringsdeskundigheid Noord-Nederland.

De deeltijd Associate degree Sociaal Werk (Ad SW) leidt op tot sociaal werkers die zich voornamelijk richten op de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking of psychische kwetsbaarheid, een lichamelijke aandoening of

handicap en op de ondersteuning van kwetsbare senioren. De Ad SW heeft gemiddeld 70 studenten. Beide opleidingen worden in de Nederlandse taal aangeboden.

De visitatie

De Hanzehogeschool Groningen heeft AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleidingen een onafhankelijk en ter zake kundig panel samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleidingen heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie is uitgevoerd op basis van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De instelling heeft een erkenning ITK, en daarom zijn vier standaarden getoetst.

Het panel heeft zich daarbij expliciet georiënteerd op het cluster waarin deze opleidingen geplaatst zijn. Dit is met het voltallig panel gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) het panel. Van het online inloopspreekuur is geen gebruik gemaakt.

Bij de vorige visitatie zijn aanbevelingen voor verdere ontwikkeling gemaakt. De opleidingen hebben daarop actie ondernomen (zie bijlage 3). Het panel heeft deze opvolging integraal betrokken in haar overwegingen bij de huidige beoordeling.

Het panel heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; het panel heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie zijn de opleidingen in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies.

Deze rapportage is in concept toegestuurd aan de opleidingen; de reacties van de opleidingen zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleidingen gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in 2025. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleidingen leiden studenten op vanuit een gezamenlijke visie c.q. Hanze-kleur: het opleiden van lerende professionals met aandacht voor vier aspecten van professionaliteit: de lerende/reflecterende, onderzoekende, normatieve en ondernemende professional. Deze professionele aspecten worden, in de context van en samen met het regionale werkveld, geïntegreerd aangeboden om zo de studenten op te leiden tot stevige zelfbewuste professionals in het dynamische en complexer wordende sociaal domein.

Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn

De Ad EZW leidt mensen met een ontwikkende ervaring en een cliëntverleden op tot ervaringsdeskundige professionals die denken en werken vanuit herstel en empowerment. Afgestudeerden hebben ervaringskennis die het herstelproces van cliënten kan ondersteunen en zijn zelf een voorbeeld van hoop en empowerment voor andere zorggebruikers. De ondersteuning staat in dienst van het herstelproces van de cliënt. De ondersteuning richt zich op zelfhulp en eigen regie en draagt bij aan preventie van ziekte, (zelf)stigma en zorgafhankelijkheid.

Afgestudeerden zetten ervaringsdeskundigheid in vanuit de volgende beroepsrollen: bruggenbouwer, criticus, rolmodel, bondgenoot, veranderaar en kwartiermaker.

Afgestudeerden zijn werkzaam in de ambulante en klinische GGZ, de jeugdzorg, maatschappelijke opvang, het onderwijs en bij de overheid, in zowel het uitvoerend proces als op beleidsniveau, bij onderzoek, opleidingen en trainingen. Steeds meer ervaringsdeskundigen zijn in dienst

bij gemeentelijke instanties, in wijkteams en re-integratiecentra. Afgestudeerden hebben functies die volledig gericht zijn op het inzetten van ervaringsdeskundigheid of een aanstelling waarbij ervaringsdeskundigheid gecombineerd wordt met andere reguliere functies.

Ad Sociaal Werk

De Ad SW leidt studenten op tot sociaal werkers die zich voornamelijk richten op de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking of psychische kwetsbaarheid, een lichamelijke aandoening of handicap en op de ondersteuning van kwetsbare senioren. Afgestudeerden zijn werkzaam in rollen en functies in de gehandicaptenzorg, verpleeg- en verzorgingstehuizen en thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en welzijn.

De opleiding richt zich, passend bij het landelijke opleidingsprofiel, met name op herstel- en netwerkgericht werken. Afgestudeerden denken vanuit mogelijkheden, betrekken cliënten en collega's (netwerkgericht werken) en kunnen een coördinerende rol vervullen. Daarnaast is er in de opleiding aandacht voor sociale technologie, muzischagogisch werken, het bevorderen van een gezonde leefstijl, het bevorderen van sociale inclusie, het werken met groepen en het creëren van innovatieve oplossingen in zorg en welzijn.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de Ad EZW zijn gebaseerd op het Landelijke Opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (2023), Ervaringsdeskundigheid Beroepscompetentieprofiel (2022) en het Leerplan Ervaringsdeskundigheid Niveau

2, 3, 4, 5, 6 en 7 (2022). De opleiding heeft in studiejaar 2023 – 2024 de leerresultaten van het landelijk opleidingsprofiel geïmplementeerd. De leerresultaten van het landelijk profiel zijn afgeleid van de Beschrijving van niveau 5 Associate degree (2018).

De beoogde leerresultaten van de Ad SW zijn gebaseerd op het Beroepsprofiel van de Sociaal Werker (2022) en het Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Sociaal Werk (2023). Binnen het landelijke profiel kiest de Hanze voor een profilering van de Ad SW gericht op zorg.

Afstemming werkveld en innovatiewerkplaatsen
Voor beide opleidingen geldt dat docenten contact onderhouden met het werkveld middels werkplekbezoeken en dat deeltijdstudenten (van beide opleidingen) werkzaam zijn in de beroepspraktijk. Middels praktijkbegeleidersbijeenkomsten worden praktijkbegeleiders geïnformeerd en uitgenodigd mee te denken over de opleidingen.

De Ad EZW kent een eigen werkveldadviescommissie. Hiernaast zijn alumni betrokken bij de opleiding als praktijkbegeleider, studieteambegeleider of gastdocent. Ook worden alumni betrokken bij de studiekeuzecheck gesprekken voorafgaande aan de opleiding en zijn praktijkbegeleiders en alumni betrokken bij vak- en profileringsgesprekken in module 1 en 3.

De Ad EZW werkt samen met Coöperatie InBe-grepen, een collectief van zelfstandige professionele ervaringsdeskundigen, die bijvoorbeeld ingezet worden als gastdocent.

Vertegenwoordigers van het werkveld van de Ad EZW hebben tijdens de visitatie aangegeven dat ze korte lijnen met de opleiding ervaren. In de werkveldadviescommissie wordt onder andere gesproken over de invulling van de

opleiding en de invulling van functies voor afgestudeerden in de praktijk. Daarbij is opgemerkt dat functies divers en breed ingevuld worden; afgestudeerden worden ingezet als ervaringsdeskundige maar ook in functies als buurtwerker, gezinscoach of jeugdwerker. In het gesprek is ook duidelijk geworden dat de positionering van ervaringsdeskundigen in de praktijk onderwerp van gesprek is, net als het spanningsveld tussen het emancipatoire en activistische karakter van ervaringsdeskundigheid en de routines van het werkveld.

De Ad SW heeft samen met de bacheloropleiding Social Work een werkveldadviescommissie. De Ad SW wil de komende tijd de samenwerking met het werkveld en de lectoraten verder uitbouwen. Vertegenwoordigers van de werkveldadviescommissie vinden, zo bleek tijdens de visitatie, de opleiding heel erg toegankelijk. In de werkveldadviescommissie komen zowel thema's van het werkveld als ontwikkelingen binnen de opleiding aan bod. Het werkveld is positief over het niveau van de studenten van de Ad SW. Leden van de werkveldadviescommissie en alumni zijn betrokken bij de vakgesprekken van de eerste drie modules. De praktijkbegeleider is betrokken bij het afrondende criteriumgericht interview.

De opleidingen stemmen ook af met het werkveld in de eerdergenoemde innovatiewerkplaatsen. Hierin participeren docenten, studenten en werkveld. Voorbeelden hiervan zijn de innovatiewerkplaats Ervaringsdeskundigheid Noord-Nederland en de innovatiewerkplaats WIJS. In deze laatste innovatiewerkplaats participeert de Ad SW samen met de bacheloropleiding SW, de gemeente Groningen, WIJ-Groningen, Rijksuniversiteit Groningen, het Alfa-college en het Noorderpoort. WIJS zet studenten op verschillende manieren in om de leefbaarheid van de stad te bevorderen.

Beide opleidingen zijn actief betrokken bij het landelijk overleg en andere regionale en landelijke verbanden binnen het eigen vakgebied.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de Ad EZW en de Ad SW wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd zijn. Voor beide opleidingen vormt het landelijk vastgestelde opleidingsprofiel het uitgangspunt. Beide Ad's hanteren de daarin benoemde leerresultaten als leeruitkomsten voor het afstudeerprogramma. De leeruitkomsten op eindniveau zijn geijkt op NLQF-niveau 5.

Het panel stelt eveneens vast dat beide Ad's een duidelijk profiel hebben. Bovendien verbinden beide Ad's zich nadrukkelijk met het profiel van de Hanze en de academie. Dit betekent bijvoorbeeld dat de aansluiting op ontwikkelingen in de beroepspraktijk en in de maatschappij een belangrijk uitgangspunt is voor de opleidingen. Dit uit zich in de aandacht voor thema's zoals inclusie, kansengelijkheid en armoedebestrijding.

De opleidingen zijn goed afgestemd op de praktijk. De werkveldadviescommissies, de contacten van docenten (al dan niet via de

innovatiewerkplaatsen en lectoraten) en de contacten met de praktijkbegeleiders, dragen daaraan bij. Bovendien brengen de deeltijdstudenten de actualiteit van de beroepspraktijk mee naar hun opleiding.

Het panel adviseert de opleidingen de samenwerking met het werkveld duurzaam te borgen, op zowel het uitvoerende als het beleidsniveau. Dit borgt de actualiteit van de opleidingen om goed aan te blijven sluiten op maatschappelijke vraagstukken als ook de behoeften van de arbeidsmarkt in het sociaal domein en de zorg.

Gezien het korte bestaan en de relatieve onbekendheid van het beroep van ervaringsdeskundige, nodigt het panel de Ad EZW uit om, samen met het werkveld en het lectoraat Rehabilitatie, een visie op de toekomst van het beroep in de regio te ontwikkelen. Daarbij kan het lectoraat betrokken worden om de impact van het beroep (en de opleiding) in de praktijk te onderzoeken. Het panel is van mening dat dit bij kan dragen aan de positionering en profilering van afgestudeerden in de beroepspraktijk.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de Ad EZW en de Ad SW voldoen aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Programma

Het programma van de Ad's kent een vergelijkbare opzet, waarbij de inhoud verschilt. Beide programma's omvatten vier modules, met elk meerdere eenheden van leeruitkomsten van 5 EC of een veelvoud daarvan. In elke module werken studenten in studieteams van ongeveer 10 studenten aan de leeruitkomsten in integrale opdrachten voor beroepsproducten. Deze opdrachten en beroepsproducten, die in de eigen praktijkleeromgeving worden uitgevoerd, kennen een toenemende complexiteit. Voorbeelden van beroepsproducten zijn een workshop, begeleidingsplan of opnames van cliëntgesprekken.

In de laatste module, de afstudeerfase, werken de studenten in tweetallen aan een innovatieopdracht over een actueel vraagstuk afgeleid uit de eigen praktijk. Studenten maken daarbij aan de hand van de stappen van Design Thinking een product voor een opdrachtgever. Bij standaard 4 wordt daar nader op ingegaan.

Beide opleidingen omvatten 5 EC aan keuze-ruimte, in te vullen middels een cursus, een opdracht bij een innovatiewerkplaats of lectoraat of een zelf ingebrachte opdracht. Studenten van beide opleidingen waarderen, zo bleek tijdens de visitatie, de vrije keuzeruimte. Ze worden hier bij de start van de opleiding al op geattendeerd en uitgedaagd deze in te vullen op een manier die bij hun interesses past en voordat ze beginnen aan de laatste fase van de opleiding. De invulling van deze 5 EC is vrij en studenten ervaren dat hun docenten met hen meedenken in de invulling hiervan.

Het ontwikkelen van een onderzoekende houding is in beide Ad's integraal onderdeel van elke module. Daarbij is onder andere aandacht voor kennis over een onderzoekende houding, schrijfvaardigheden, literatuur zoeken (in module 1), interviewen en verslagleggen (in module 2), observatievaardigheden en introductie ontwerpgericht onderzoek (in module 3) en Design Thinking en ontwerpgericht onderzoek (in module 4). In de eerdergenoemde innovatiewerkplaatsen kunnen studenten, op facultatieve basis, samen met werkveld en docenten werken aan vraagstukken uit de praktijk.

Studenten hebben desgevraagd opgemerkt tijdens de visitatie dat er vanaf de start van de opleiding een beroep gedaan wordt op hun probleemoplossende vermogen. Daarbij is bijvoorbeeld aandacht voor oplossingsgericht werken, motiverende gespreksvoering en het samen met een cliënt tot een oplossing komen. Studenten onderzoeken welke methodieken in hun beroepspraktijk gebruikt worden en bekijken deze kritisch.

De betrokkenheid van lectoraten bij beide opleidingen komt op verschillende manieren tot stand, zo bleek tijdens de visitatie. Voorbeeld is een ontwikkelde e-learning over kinderen van ouders met een verslaving die gebruikt zal worden in het onderwijs. Studenten van de Ad EZW kunnen in de professionele ruimte werkzaam zijn binnen de IWP Ervaringsdeskundigheid. Zo worden zij bijvoorbeeld betrokken bij de invulling en organisatie van netwerkbijeenkomsten van Mentaal Gezond Groningen. In de Ad SW wordt kennis van het lectoraat Rehabilitatie ingebracht op het gebied van rehabilitatie, destig-

matisering en herstel. Daarnaast worden lectoren uitgenodigd voor het overleg van docenten en wordt een jaarlijks lectorenfestival georganiseerd waarbij docententeams inzicht krijgen in de onderzoeken van de lectoraten. De opleidingsmanagers hebben bovendien, als portefeuillehouder, regelmatig contact met de lectoren. Docenten betrokken bij het lectoraat brengen hun eigen onderzoek en projecten in in hun onderwijs. Het lectoraat Rehabilitatie ontwikkelt momenteel, in het kader van een Comenius aanvraag, een module voor andere opleidingen in het sociale domein over de inzet van ervaringskennis in het onderwijs.

Internationalisering is in beide Ad's onderdeel van de 'guest lecture week' waarbij studenten kunnen aansluiten en de (optionele) exchange. Ook is er aandacht voor het ontwikkelen van culturele sensitiviteit. In samenwerking met een visiting professor worden (voor studenten van beide Ad's) colleges gegeven over herstelondersteunend werken en ervaringsdeskundigheid in de Verenigde Staten.

Studenten hebben tijdens de visitatie opgemerkt dat op internationalisering niet echt gestuurd wordt. Studenten vinden dit ook niet altijd relevant. Er wordt gebruik gemaakt van een aantal Nederlandse vertalingen van Engelse literatuur en studenten kunnen hun vrij keuzeruimte een internationale invulling geven.

Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn

In het eerste jaar van de Ad EZW oriënteren studenten zich op de breedte van de taakuitoefening van de ervaringsdeskundige en ontwikkelen ze een beginnende visie op herstel, empowerment en ervaringsdeskundigheid. In het tweede studiejaar vindt er een verdiepingsslag plaats in het herstelondersteunend werken en de (eigen) visie daarop en maken de studenten zich de rollen eigen van een ervaringsdeskundige, zoals de criticus en veranderaar. In deze

fase van de opleiding positioneren en profileren studenten zich als ervaringsdeskundige binnen de eigen organisatie.

Alumni van de Ad EZW hebben desgevraagd opgemerkt dat in de opleiding wat meer aandacht kan zijn voor de rol van ervaringsdeskundige in de transitie van gezondheidssystemen, zoals bijvoorbeeld de transitie in de GGZ.

Alumni ervaren dat organisaties niet altijd goed weten hoe ze een student van de Ad EZW kunnen inzetten. Aangegeven is dat de opleiding meer aandacht kan hebben voor leerwerkplekken waar geen ervaring is met de inzet van ervaringsdeskundigen.

Hoewel studenten tijdens de visitatie aan hebben gegeven dat er in de Ad EZW aandacht is voor de geschiedenis van ervaringsdeskundigheid, vinden ze dat dit wat meer diepgaand aanbod kan komen. Dit omdat het een nieuw beroep is en studenten het belangrijk vinden een goede basis te hebben. Studenten hebben daarnaast aangegeven dat veel opdrachten gericht zijn op GGZ en minder op de ambulante zorg en andere situaties waarbij sprake is van ontwrichting en herstel zoals Jeugdzorg en armoede; dit past soms minder goed bij de beroepspraktijk van studenten.

De themadagen die binnen de Ad EZW georganiseerd worden (bijvoorbeeld over creativiteit, trauma en huiselijk geweld), worden gewaardeerd door de studenten. De inhoud van deze themadagen kan volgens de studenten echter meer verbonden worden met de modules en de beroepspraktijk. Besproken thema's komen nu niet verder terug in de opleiding.

Ad Sociaal Werk

In de eerste module Preventie en Gezondheid voeren studenten, door middel van een praktijkopdracht, samen met een (groep) cliënten een interventie uit om een gezonde leefstijl te

bevorderen. Studenten leren basisgespreksvaardigheden en werken aan hun eigen ontwikkeling op het gebied van zelfkennis en samenwerken in een studieteam. Onderdeel van deze module is de Human Library, waarbij studenten in gesprek gaan met mensen met ervaringskennis. In de tweede module, Sociale Inclusie, staan creatieve werkvormen centraal waaronder muzischagogisch werken en het maken van een vlog over het bevorderen van inclusie. Hierbij worden mensen uit het werkveld en ervaringsdeskundigen uit de STERKplaats uitgenodigd. In de STERKplaats worden mensen met een verstandelijke beperking opgeleid tot ervaringsdeskundige.

De derde module, Werken met Groepen, gaat in op het beïnvloeden van groepsdynamiek en netwerkgericht werken. In de laatste module, Innovatie in Zorg en Welzijn, vindt verdieping op het gebied van zorgtechnologie plaats en werken studenten aan hun afstudeeropdracht.

In de Ad SW is, volgens de studenten waarmee het panel gesproken heeft, beperkt aandacht voor de inzet van ervaringskennis. Dit komt aan bod middels de 'human libraries' en bij gesprekstechnieken.

Alumni van de Ad SW hebben, zo bleek tijdens de visitatie, ervaren dat niet elke organisatie bekend is met de Ad SW en open staat voor het aannemen van studenten (voor een leerwerkplek) of afgestudeerden. Bij organisaties die hiervoor wel open staan kunnen alumni dat wat ze geleerd hebben goed in de praktijk brengen. Alumni vinden ook dat er in de opleiding voldoende aandacht is voor reflectievaardigheden; dit heeft hen goed voorbereid op het afrondende criteriumgerichte interview.

Alumni hebben opgemerkt dat er in de opleiding meer aandacht kan zijn voor het thema jeugd.

Leeromgeving

Binnen beide Ad's vindt het leren grotendeels in de praktijk plaats; studenten werken aan hun opdrachten en beroepsproducten in de praktijk. Studenten worden geacht een leerwerkplek te hebben van minimaal 16 uur per week. Op deze leerwerkplek worden ze begeleid door en krijgen ze feedback van hun praktijkbegeleider. De opleidingen toetsen middels een werkplekscan of de leerwerkplek biedt wat studenten nodig hebben om de leeruitkomsten te kunnen behalen. Dit wordt nog extra gecheckt in het kennismakingsgesprek.

De opleidingen borgen de deskundigheid van de praktijkbegeleiders middels de hiervoor benoemde werkplekscan, praktijkbegeleiderscursussen en -bijeenkomsten en de afstemmingsgesprekken voorafgaande aan de beoordeling.

Studenten met wie het panel gesproken heeft, vinden dat de opleiding goed aansluit op hun beroepspraktijk (leerwerkplek). Ze kunnen het geleerde vrijwel direct toepassen in hun eigen beroepspraktijk. Inzake de Ad EZW is opgemerkt dat de onbekendheid van het beroep maakt dat niet elke organisatie ervaring heeft met de inzet van ervaringsdeskundigen. Dit maakt het soms lastig om een nieuwe plek te vinden.

Ad-studenten hebben één dag per week les met een vaste indeling waarin het onderwijs wordt aangeboden in de vorm van thema's & workshops, professionele communicatie en onderzoek, skills lessen en het studieteam. De kennis en vaardigheden die studenten tijdens de lesdagen aangereikt krijgen, staan ten dienste van het werken aan de opdrachten in de praktijk. Het leren vindt plaats in een continue interactie tussen theorie, praktijk, studenten, docenten en werkveld. Daarbij staan samen leren, actieleren en reflectie centraal.

De studenten met wie het panel gesproken heeft, waarderen hun studieteam en de tijd die daarbij genomen wordt om elkaar goed te leren kennen. Daardoor durven studenten zich kwetsbaar op te stellen en weten ze wat ze aan elkaar hebben.

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat binnen de Ad SW geëxperimenteerd is met de volgorde van twee modules. Daaruit is gebleken dat de modules toch wel een logische opbouw en daarmee volgorde hebben. Voor studenten die vertragen wordt samen met de student gezocht naar een maatwerk oplossing.

Studenten hebben tijdens de visitatie opgemerkt dat modules niet van tevoren opengezet worden. Ze vinden dit jammer, ze zouden graag even rondkijken in wat komen gaat zodat zij dat op hun beroepspraktijk kunnen bespreken en voorbereiden. Ook is het niet mogelijk om modules in een flexibele volgorde te volgen. Dit is onderwerp van gesprek geweest in de opleidingscommissie. Aangegeven is dat dit vanwege organisatorische belemmeringen nog niet mogelijk is.

De korte toelichting van de digitale leeromgeving tijdens de visitatie heeft laten zien dat de modules van beide Ad's dezelfde opbouw hebben in deze leeromgeving. Daarbij worden studenten geïnformeerd wat ze voorafgaande aan, tijdens en na de module geacht worden te doen. Studenten zijn, zo bleek tijdens de visitatie, tevreden over de informatievoorziening via de digitale leeromgeving.

Kwaliteit van het docententeam

De Ad EZW heeft een eigen kernteam van zeven docenten. Dit wordt aangevuld met gastdocenten van andere opleidingen, werkveld en lectoraten. Een aantal teamleden is zelf ervaringsdeskundige. De Ad SW heeft sinds 2024 een eigen

team van acht docenten. Voorheen was er een gezamenlijk team met de bacheloropleiding Social Work.

Voor beide Ad's geldt dat alle docenten beschikken over de basiskwalificatie examinering. Daarnaast zijn nagenoeg alle docenten op masterniveau opgeleid. Docenten hebben relevante praktijkervaring doordat zij daar werkzaam zijn (geweest) of middels een docentstage. Circa 20% van de docenten is als onderzoeker betrokken bij een van de lectoraten van de Hanze.

Docenten zijn geschoold op het gebied van formatief handelen en de inzet daarvan in hun eigen onderwijspraktijk. Nieuwe docenten nemen deel aan scholing gericht op de basis didactische bekwaamheid. De basiskwalificatie examinering (BKE) is daar onderdeel van. De instructeurs onderwijs volgen (bij hun aanstelling) een BKE-light cursus en de cursus Beoordelen van de hogeschool. Vitaliteit staat vast op de agenda van het teamoverleg, zo bleek tijdens de visitatie.

Zoals eerder aangegeven, werken de Ad's van de academie steeds meer samen. Dit uit zich onder andere in docenten die overstijgend c.q. voor meerdere Ad's werken. Tijdens de visitatie is hierover opgemerkt dat docenten dit zeer waardevol vinden. Het is niet alleen organisatorisch handig met de kleine Ad's (bijvoorbeeld bij uitval van docenten) maar er ontstaan ook inhoudelijke discussies (en kalibratie) over bijvoorbeeld het Ad-niveau. Docenten geven binnen een andere opleiding altijd les in hun eigen vak- en expertisegebied. Docenten participeren in hun eigen team en daarnaast met alle andere docenten in een overstijgend team.

Studenten waarderen, zo bleek tijdens de visitatie, de kleinschaligheid van de opleidingen en

de korte lijnen met hun docenten. Docenten zijn benaderbaar en nemen altijd de tijd voor vragen van studenten. Ook alumni hebben dit aangegeven; zij voelen zich door hun docenten gezien als mens en hebben veel persoonlijke aandacht ervaren.

Tijdens de visitatie heeft het panel kennisgenomen van de academiebrede activiteiten op het gebied van inclusie en diversiteit. De academiebrede diversiteitswerkgroep organiseert onder andere facultatieve diversiteitstrainingen voor docenten. Deelname aan deze trainingen kan, zo bleek tijdens de visitatie, versterkt worden.

Instroom- en doorstroom

Beide opleidingen hanteren de wettelijke instroomeisen. Met alle studenten wordt een studiekeuzecheckgesprek gevoerd. Voor de Ad EZW geldt als aanvullende eis dat studenten ervaring hebben met ontwrichting in hun leven en het herstel daarvan. Ad studenten (van beide opleidingen) kunnen via een valideringstraject in aanmerking komen voor vrijstellingen. Ad-studenten (van beide opleidingen) kunnen na afronding van de opleiding doorstromen naar de deeltijdvariant van de bacheloropleiding Social Work.

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat de relatief hoge uitval in de Ad EZW mede verklaard wordt doordat studenten tijdens de opleidingen ervaren dat ze toch nog niet zo ver zijn in hun eigen herstel als ze van tevoren gedacht hadden. De opleiding vraagt veel van studenten en kan ook hun eerdere pijn en ervaringen naar boven halen, waardoor studenten soms uitvallen. Studenten met wie het panel gesproken heeft, hebben dit bevestigd. Daarbij is ook opgemerkt dat de opleiding hen voor de start zorgvuldig informeert over de mogelijke impact van het volgen van de opleiding.

Begeleiding

Binnen de Ad EZW is begeleiding onderdeel van Loopbaanontwikkeling voor professionals. Binnen de Ad SW vindt de begeleiding plaats in de studieteams.

Alle studenten kunnen gebruik maken van Hanze-brede voorzieningen zoals het decanaat van Hanze Student Support en het Vraag- en Informatiepunt voor Studenten (VIPS) van de academie. Dit informatiepunt biedt dagelijks just-in-time ondersteuning bij zowel studiegerelateerde als niet-studiegerelateerde vraagstukken voor studenten die dat nodig hebben. Studenten kunnen via VIPS ook cursussen en workshops volgen op het gebied van taalcoaching, schrijfondersteuning, plannen en organiseren en weerbaarheid. Ook zijn externe hulpverleners beschikbaar. Studenten met een functiebeperking worden ondersteund door een aandachtsfunctionaris.

Studenten ervaren, zo bleek tijdens de visitatie, veel persoonlijke begeleiding en aandacht. Opgemerkt is dat de brede voorzieningen van de Hanze, bijvoorbeeld op het gebied van schrijfondersteuning, beter voor het voetlicht gebracht kunnen worden bij Ad-studenten.

Vertegenwoordigers van de opleidingscommissie met wie het panel gesproken heeft, waarderen de brede samenstelling van de commissie. Daardoor krijgen ze ook zicht hoe de andere opleidingen zich ontwikkelen. Afgelopen jaar is in de opleidingscommissie onder andere gesproken over het afstuderen in duo's in de Ad's.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de inhoud en het niveau van het onderwijs waarborgen dat afgestudeerden van beide opleidingen voldoen aan de beoogde leerresultaten. Het panel heeft waardering voor de gestructureerde opbouw van beide programma's. Het panel vindt het waardevol dat

de verdere doorontwikkeling van de Ad's academiebreed, met de vier Ad's gezamenlijk, wordt opgepakt. Het panel nodigt de opleidingen uit in dat kader ook hun voordeel te doen met de ervaringen opgedaan bij de andere opleidingen van de academie.

Het panel waardeert de veelzijdigheid waarmee studenten, van beide Ad's, de vrije keuzeruimte kunnen invullen.

Studenten leren voor een groot deel in de praktijk. Het panel constateert dat beide opleidingen adequate maatregelen nemen om de kwaliteit van de leerwerkplekken en de begeleiding aldaar te borgen. De bijeenkomsten voor praktijkbegeleiders, de betrokkenheid bij kalibratie (zie standaard 3) en de werkplekscan dragen daaraan bij.

Beide opleidingen zijn verbonden aan lectoraten en innovatiewerkplaatsen. Het panel vindt het belangrijk dat geborgd blijft dat de resultaten van onderzoek en projecten in het onderwijs terecht komen. Het panel vindt het positief dat het lectoraat Rehabilitatie een module ontwikkelt over de inzet van ervaringskennis in de overige opleidingen binnen het sociale domein. In aansluiting daarop nodigt het panel de Ad SW uit om te onderzoeken hoe ervaringskennis didactisch vertaald kan worden in de opleiding.

De deelname van studenten aan een innovatiewerkplaats is, zo bleek tijdens de visitatie, op vrijwillige basis (bijvoorbeeld bij de invulling van de keuzeruimte of het afstuderen). Het panel nodigt beide opleidingen uit te onderzoeken hoe geborgd kan worden dat alle studenten tijdens hun opleiding in aanraking komen met een innovatiewerkplaats.

Beide opleidingen hebben veel aandacht voor de begeleiding van studenten. Studenten

waarderen de persoonlijke aandacht die ze krijgen van hun docenten. Het panel is daarbij onder de indruk van de letterlijke nabijheid en zichtbaarheid van het vraag- en informatiepunt voor studenten (VIPS). De opleidingen bieden bovendien, onder andere met VIPS, voldoende begeleiding voor studeren met een functiebeperking.

Het panel nodigt beide opleidingen uit om op de digitale leeromgeving de modules voor studenten open te zetten. Daarmee kunnen studenten zichzelf en hun leerwerkplek voorbereiden op dat wat gaat komen.

Ook is het panel van mening dat de Ad SW studenten mogelijkheden kan bieden om te versnellen (in het kader van flexibilisering). Dit maakt het bijvoorbeeld voor studenten met veel werkervaring mogelijk om de opleiding sneller te doorlopen.

Inzake de Ad EZW merkt het panel op dat de opdrachten breder ingevuld kunnen worden dan alleen de GGZ, daarmee worden ook studenten die in een andere setting werkzaam (willen) zijn bediend. Dit kan door bijvoorbeeld het aantonen van de leeruitkomsten in de eigen setting meer leidend te maken.

Beide opleidingen hanteren de wettelijke instroomeisen. Het panel is van mening dat de Ad EZW zorgvuldig omgaat met het vaststellen of studenten voldoen aan de aanvullende eis van ervaring met ontwrichting in hun leven en het herstel daarvan. De opleiding kent de complexiteit en veelzijdigheid van deze groep studenten. Het panel vindt het studiekeuzegesprek dat met alle studenten gevoerd wordt zeer waardevol.

Het panel stelt vast dat beide opleidingen verzorgd worden door een klein, hecht en reflectief team van bevlogen, betrokken en deskundige

docenten. Docenten zijn betrokken bij elkaar en bij hun studenten. Docenten zijn positief over het overstijgend (bij meerdere Ad's) werken in de academie. Het academiebrede Ad-team draagt volgens het panel bij aan kruisbestuiving tussen de opleidingen en het leren van elkaar. Het werken in een academiebreed Ad-team draagt bij aan het helder positioneren van het Ad-niveau.

Het panel is van mening dat de opleidingen de aanbevelingen van de vorige visitatie (Ad EZW) en de toets nieuwe opleiding (Ad SW) adequaat hebben opgepakt. Zo is voor de Ad SW direct

na de TNO de OER afgerond, met aandacht voor het specifieke karakter van de Ad. En hanteert de opleiding de internationale definitie van Social Work als uitgangspunt. In de Ad EZW worden studenten nu beter voorbereid op de doorstroom naar de bacheloropleiding Social Work doordat studenten in de Ad omvangrijkere beroepsproducten maken en de toetsing (middels een criteriumgericht interview) vergelijkbaar is.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de Ad EZW en de Ad SW voldoen aan deze standaard.

Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Voor beide opleidingen is het toetsbeleid van de academie leidend. De hierin vastgelegde visie op toetsing is het uitgangspunt voor de inrichting van de toetsing.

In de Ad's staat ontwikkelgericht toetsen centraal met, volgens de opleidingen, een goed evenwicht tussen formatief handelen en summatief toetsen. Toetsen is voor beide opleidingen onderdeel van het leerproces van studenten. Met formatief handelen krijgen studenten (en hun docenten) inzicht in waar ze staan in hun leerproces. Het formatieve handelen gaat vooraf aan de summatieve toetsing van elk beroepsproduct. Onderdeel van het formatieve handelen is peerfeedback van medestudenten, feedback van de docent en feedback van het werkveld. Bij meerdere beroepsproducten is peerfeedback van medestudenten een voorwaarde voor de beoordeling.

Studenten krijgen van hun praktijkbegeleider zowel schriftelijke als mondelinge feedback op hun opdrachten. Om de kwaliteiten en aandachtspunten van studenten in houdingsaspecten inzichtelijk te maken, gebruiken praktijkbegeleiders het Instrument Beroepshouding. Dit biedt een handvat voor het beoordelen van de praktijkcomponent. De praktijkbegeleider heeft een adviserende rol in de beoordeling. De opleidingen hebben de ambitie om, samen met het werkveld, de visie op samenwerking in het beoordelingsproces te verhelderen opdat het advies van de praktijkbegeleider nog beter meegenomen kan worden in de beoordeling.

In de Ad EZW verantwoorden studenten aan het eind van elk jaar in een evaluatieverslag hoe ze de leeruitkomsten gerealiseerd hebben in de

opdrachten voor de beroepsproducten die gedurende het jaar uitgevoerd zijn. Aan de hand van dit evaluatieverslag vindt een afsluitend assessment plaats in de vorm van een criteriumgericht interview (CGI) met de LOP-coach en de praktijkbegeleider. Zowel het evaluatieverslag als het CGI worden beoordeeld.

In de Ad SW worden de eerste drie modules afgesloten met een vakgesprek c.q. eindgesprek, waarin studenten in drie- of viertallen in bijzijn van de docent en een onafhankelijke praktijkbegeleider de uitvoering en opbrengsten van de beroepsopdrachten bespreken. De vierde module van beide Ad's wordt afgerond met een CGI.

Bij de Ad SW kennen alle groepsdrachten een individuele component in de beoordeling. Bij de Ad EZW wordt, zo bleek tijdens de visitatie, één onderdeel beoordeeld met alleen een groepsbeoordeling.

Studenten worden via de digitale leeromgeving geïnformeerd over de toetsing. Studenten met wie het panel gesproken heeft, vinden de manier van toetsen (en de beroepsproducten die ze maken) veelzijdig. Ook zijn ze tevreden over de uitgebreide en goede feedback die ze krijgen middels de beoordelingsformulieren. De beoordelingscriteria zijn voor hen duidelijk. Studenten van de Ad SW hebben de behoefte aan meer theoretische diepgang aangegeven en opgemerkt dat het toetsen middels beroepsproducten wellicht te veel nadruk legt op de praktijk.

De Ad's bereiden de invoering van leerwegonafhankelijke leeruitkomsten en daarmee leerwegonafhankelijk toetsing voor. De opleidingen

werken bovendien aan meer bewustzijn op het gebied van inclusief toetsen. Daartoe is een richtlijn inclusief toetsen opgesteld, waarbij onder andere aandacht is voor criteria waarmee de toetscommissie bij de toetscheck in kaart brengt hoe inclusief een toets is.

De opleidingen maken gebruik van toetsplannen, toetsmatrijzen en beoordelingscriteria. Voorafgaande aan een criteriumgericht interview of vakgesprek wordt een kalibreersessie belegd met de beoordelende docenten. De opleidingen scheiden begeleiden en beoordelen en passen het vierogenprincipe toe bij twijfelgevallen en bij de eindopdrachten. Ook bij het ontwikkelen van toetsen wordt het vierogenprincipe toegepast.

Kalibreersessies worden belegd om de eenduidigheid, validiteit en betrouwbaarheid van feedback en beoordelingen te borgen. De opleidingen kalibreren op het eindniveau met de andere Ad's van de academie. Met de praktijkbegeleiders wordt gekalibreerd in de praktijkbegeleidersbijeenkomsten of tijdens de voorbespreking van de toets. Academiebreed worden docenten geschoold in de principes van formatief handelen en de toepassing daarvan in de eigen onderwijspraktijk.

Examen- en toetscommissie

De opleidingen vallen onder de verantwoordelijkheid van de academiebrede examencommissie. De examencommissie stelt onder andere vast of de afgestudeerden de in de OER beschreven leeruitkomsten gerealiseerd hebben en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van tentamens en examens en van de afgegeven getuigschriften. De examencommissie benoemt de examinatoren, die dienen te beschikken over een Basiskwalificatie Examinering (BKE). De examencommissie voert een jaarlijkse schouw van eindwerken uit.

De examencommissie heeft een aantal taken gemandateerd naar de academiebrede toetscommissie. De toetscommissie bewaakt de toetscyclus, stelt checklists op voor het checken en ontwikkelen van tentamens en examens, beoordeelt en bewaakt de kwaliteit van de tentamens en examens, doet voorstellen voor verbetering, en rapporteert en adviseert de examencommissie en/of de opleidingsmanagers van de opleidingen.

De toetscommissie beoordeelt (in duo's) steekproefsgewijs de kwaliteit van toetsen op betrouwbaarheid, validiteit, transparantie en congruentie met het onderwijs. Nieuw ontwikkelde toetsen worden altijd door de toetscommissie gecontroleerd. Toetsen op eindniveau worden eens in de drie jaar uitgebreid bekeken door de toetscommissie. De toetscommissie maakt bij het controleren van toetsen gebruik van een toetscheckformat. De resultaten hiervan worden gedeeld met de opleiding.

De toets- en examencommissie werken nauw samen, zo bleek tijdens het gesprek met vertegenwoordigers van beide commissies. Zo worden de toetscontroles samen uitgevoerd. Daartoe geeft de examencommissie jaarlijks een opdracht aan de toetscommissie inzake het aantal toetsen en welke toetsen gecontroleerd worden. De toetscommissie stelt een concrete actielijst en taakverdeling op. Daarbij wordt steeds een duo samengesteld, bestaande uit één vertegenwoordiger per commissie. Bij de ontwikkeling van nieuw onderwijs en nieuwe toetsen kijkt de toetscommissie eerst formatief naar de nieuwe ontwikkelde toetsen. Na verwerking van feedback door de betrokken docenten vindt de definitieve controle door de toetscommissie plaats. De voorzitter van de toetscommissie heeft een cursus ontwikkeld voor docenten en ontwikkelaars inzake de kaders en uitgangspunten.

punten voor didactiek en toetsing bij de ontwikkeling van nieuw onderwijs.

De examencommissie heeft vorig studiejaar een richtlijn inzake kalibreren ontwikkeld om docenten op dit gebied wat meer handvatten te geven. Docenten krijgen in hun takenpakket uren voor kalibreren. Per onderdeel worden twee kalibreersessies per jaar belegd, waarvan docenten er één dienen bij te wonen.

Inzake externe validatie van het eindniveau is opgemerkt dat opdrachtgevers een zorgvuldigheidsverklaring afgeven waarin aangegeven wordt dat het product toepasbaar is, dat het in co-creatie met betrokkenen en zorgvuldig gemaakt is. Ook geeft de opdrachtgever feedback op de onderdelen van het afstuderen (zie standaard 4). Externe validatie in samenwerking met andere Ad's is geen standaard onderdeel van de werkwijze van de examencommissie.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat beide opleidingen passende vormen van toetsing hanteren. De toetsing is gebaseerd op het toetsbeleid van de academie. De toetsing sluit aan bij de beroepsgerichte aard van de opleidingen en heeft een integraal karakter.

De opleidingen nemen voldoende maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te bewaken. De toetsmatrizen, beoordelingscriteria, rubrics, kalibratie en consequente toepassing van het vierogenprincipe dragen daaraan bij. Het panel waardeert het dat kalibratie op het eindniveau plaats vindt met de andere Ad's van de academie.

Het panel moedigt de Ad EZW aan om bij de groepsopdracht (bij één onderdeel) de individuele beoordeling te borgen. De opleiding kan daarin haar voordeel doen met de ervaringen die op dit gebied zijn opgedaan bij de Ad SW.

Het panel deelt de positieve opvatting van studenten inzake de veelzijdigheid van de toetsing en de beroepsproducten. Passend bij de ontwikkeling naar leerwegaafhankelijk toetsen, nodigt het panel de opleidingen uit studenten uit te dagen hun eigen beroepsproducten te bedenken waarmee ze de leeruitkomsten kunnen aantonen.

De facultaire examencommissie en toetscommissie bewaken samen proactief en op een kritische en betrokken manier de kwaliteit van toetsing en het eindniveau. Dit vindt onder andere plaats middels steekproeven van het gerealiseerde eindniveau en van toetsen. De examencommissie zet actief in op kalibreren en voert een jaarlijkse schouw uit.

Het is het panel opgevallen dat de Ad's van de academie niet vertegenwoordigd zijn in de examencommissie. Zij raadt de opleidingen aan een lid namens de Ad's toe te voegen aan de examencommissie. Ook nodigt het panel de opleiding en de examencommissie uit aandacht te besteden aan externe validatie van het eindniveau.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de Ad EZW en de Ad SW voldoen aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

In beide Ad's worden in de laatste twee modules de leerresultaten op eindniveau aangetoond. Voor de Ad SW zijn dit de modules 'Werken met Groepen' en 'Innovatie in Zorg en Welzijn'. Voor de Ad EZW zijn dit de modules 'Ervaringsdeskundige als innovator' en 'De profilering van ervaringsdeskundigheid binnen de organisatie'. De laatste module van beide opleidingen omvat het generieke afstudeerprogramma, dat vanaf studiejaar 2023 – 2024 voor alle Ad's van de academie geldt. Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat de opleidingen de ambitie hebben om in de toekomst het afstudeerprogramma te laten uitvoeren door duo's van studenten van de vier Ad's. De opleidingen willen daarmee aansluiten bij de wijze waarop samengewerkt wordt in de beroepspraktijk.

Het afstudeerprogramma omvat een innovatieopdracht die uitgevoerd wordt aan de hand van Design Thinking. De opleidingen zijn van mening dat studenten met behulp van Design Thinking sneller tot het ontwerpen en bijstellen van hun innovaties komen en daardoor direct impact kunnen maken in de praktijk en samenleving. Tijdens de visitatie hebben docenten aangegeven dat een innovatie gedefinieerd wordt als een verbetering van de bestaande praktijk.

De opdracht is gelijk voor alle vier Ad's van de academie. Studenten voeren deze opdracht uit in hun eigen beroepscontext. Het afstudeerprogramma bestaat uit:

1. Innovatieopdracht - begeleidend schrijven (10 EC).
2. Innovatieopdracht – individueel procesverslag (5 EC).

3. Zelfevaluatieverslag met criteriumgericht interview (5 EC).

Studenten voeren de innovatieopdracht in duo's uit. De opleidingen stellen dat dit studenten in staat stelt elkaar op een kritische-reflectieve manier te bevragen en te helpen. De innovatieopdracht omvat een vraag uit de praktijk. In het individueel zelfevaluatieverslag blikken studenten terug op de samenwerking. Studenten krijgen voor het begeleidend schrijven een groepscijfer en voor de andere onderdelen een individueel eindcijfer.

De beoordeling vindt plaats door twee examinatoren. De opdrachtgever van de studenten geeft feedback op het begeleidend schrijven, de innovatie, de presentatie daarvan in het werkveld en de samenwerking binnen de organisatie.

De opleidingen betrekken alumni bij het onderwijs als gastdocent, praktijkbegeleider, bij het werven van leerwerkplekken, bij voorlichting en open dagen en als lid van de werkveldadviescommissie. Hogeschoolbreed wordt gewerkt aan de ontwikkeling van nieuw alumnibeleid; de academie en beide opleidingen zullen daar invulling aan geven om het alumnibeleid te verstevigen.

Beide opleidingen, de Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (Ad EZW) en de Ad Sociaal Werk (Ad SW), sluiten goed aan op het werkveld en bereiden studenten voor op een carrière binnen het sociaal domein en de zorg. Studenten werken tijdens hun opleiding in de praktijk en voeren beroepsproducten en innovatieopdrachten uit die bijdragen aan ontwikkelingen in hun organisaties. Werkveldadviescommissies, lectoraten en innovatiewerkplaatsen

zorgen voor een sterke verbinding met de beroepspraktijk en dragen bij aan de actualiteit van het onderwijs. Afgestudeerden van de Ad EZW komen terecht in uiteenlopende functies binnen de GGZ, jeugdzorg, maatschappelijke opvang en gemeentelijke instellingen, waarbij hun ervaringskennis bijdraagt aan herstelgericht werken en inclusie. Alumni van de Ad SW vinden hun weg naar functies in de gehandicaptenzorg, ouderenzorg en de geestelijke gezondheidszorg, waar zij netwerkgericht werken en innovatieve oplossingen implementeren.

Overwegingen

Het panel constateert dat beide opleidingen een degelijk afstudeerprogramma hebben, waarin bij de beoordeling het vierogen-principe wordt toegepast.

Om zich een oordeel te vormen over het eindniveau van de studenten, heeft het panel van beide opleidingen vijftien afstudeerdossiers bestudeerd. Op basis daarvan en het gevoerde gesprek met studenten en alumni stelt het panel vast dat het eindniveau c.q. het Ad-niveau in beide opleidingen gerealiseerd wordt. Het panel is het over het algemeen eens met de gegeven beoordelingen.

Het panel constateert dat studenten (in de bestudeerde afstudeerdossiers) veel feedback

krijgen en dat dit de navolgbaarheid van de gegeven beoordeling soms lastig maakt. Ook lijken de beoordelingscriteria niet altijd direct gerelateerd te zijn aan de leeruitkomsten. Tijdens de visitatie bleek dat deze constatering gedeeld werden door de examen- en toetscommissie en dat hierover advies is gegeven aan de opleidingen.

In de bestudeerde afstudeerdossiers is voldoende aandacht voor reflectie. Ook komt de beoogde samenhang tussen de verschillende onderdelen (begeleidend schrijven, individueel procesverslag en zelfevaluatieverslag (en CGI)) terug in de bestudeerde afstudeerdossiers. Het CGI heeft een brede insteek en behelst de gehele opleiding.

Het panel beoordeelt dat beide opleidingen de beoogde leerresultaten realiseren en dat afgestudeerden goed worden voorbereid op de arbeidsmarkt. Ook de mogelijkheid tot doorstroom naar de deeltijd bachelor Social Work wordt als positief beoordeeld, waarbij afgestudeerden goed voorbereid zijn door hun praktijkervaring en onderzoeksvaardigheden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de Ad EZW en de Ad SW voldoen aan deze standaard.

Bijlage 1: visitatiepanel

mr. Karina Visscher, voorzitter
Voorzitter CvB ROC Rijn IJssel

drs. Alie Schokker Voorzitter Lid
Directeur Academie Sociale Studies – NHL Stenden Hogeschool

prof.dr. Jean-Pierre Wilken, lid
Lector Participatie, Zorg en Ondersteuning – HU

drs. Mirriam Jansen, lid
Programmamanager Leven Lang Ontwikkelen - Windesheim

Frank Roosenburg, BEd, student-lid
Student Master Educational Leadership – NHL Stenden

Het panel werd ondersteund door drs. Titia Buising gecertificeerd secretaris

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2: bezoekprogramma

Dinsdag 12 november 2024

Tijd	Wat
12.00 - 12.15	Ontvangst visitatiepanel
12.15 - 13.45	Werklunch visitatiepanel
13.45 - 14.00	Welkom heten visitatiepanel, doel & programma visitatie
14.00 - 15.00	Markt bachelors SW en Ad's
15.00 - 15.15	Intern overleg visitatiepanel
15.15 - 16.00	Commissies: afvaardiging ExCie, TC en OC (docenten)
16.00 - 16.45	WAC SW (= ook Ad SW) inclusief alumni
16.45 - 17.00	Intern overleg visitatiepanel
17.00 - 17.15	Terugkoppeling eerste bevindingen en afspraken over vervolg

Woensdag 13 november 2024

Tijd	Wat
9.30 - 10.15	CvB & MT
10.15 - 10.30	Intern overleg visitatiepanel
10.30 - 11.45	Docenten SW vt en SW dt
11.45 - 13.15	Intern overleg visitatiepanel
13.15 - 14.15	Studenten SW vt en SW dt
14.15 - 14.45	Rondleiding door de studenten
14.45 - 15.00	Intern overleg visitatiepanel
15.00 - 15.45	WAC Ad EZW, inclusief alumni
15.45 - 16.15	Intern overleg visitatiepanel
16.15 - 16.30	Terugkoppeling bevindingen en afspraken over vervolg

Donderdag 14 november 2024

Tijd	Wat
9.15 - 10.30	Docenten Ad EZW en Ad SW
10.30 - 11.00	Studenten Ad EZW en Ad SW (inclusief OC-student)
12.00 - 13.30	Intern overleg visitatiepanel, lunch en documenten beoordeling Ad's
13.30 - 14.30	Aanvullend onderzoek en formuleren conclusies
14.30 - 15.15	Mondelinge terugkoppeling
15.15	Afsluiting visitatie

Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie

Terugblik op de aanbevelingen van de visitatie uit 2019 van de Ad EZW

- Ad-Studenten voorbereiden op doorstroom naar de Ba Social Work. Het visitatiepanel heeft aanbevolen dat de opleiding studenten, die de ambitie hebben door te stromen naar de deeltijd Ba Social Work, hier in de Ad EZW goed op voorbereidt. Daarin heeft de opleiding de afgelopen jaren vooruitgang geboekt. In de eerste plaats door het Criteriumgericht Interview (CGI) dat nu aan het eind van jaar 1 en 2 in de Ad plaatsvindt, waardoor studenten beter voorbereid zijn op de manier van werken in de deeltijd Ba Social Work waar ook met CGI's wordt gewerkt. In de tweede plaats doordat de studenten nu omvangrijkere beroepsproducten in de Ad maken en ze uitgebreider leren wat daarvoor nodig is, hetgeen beter aansluit bij het niveau in de deeltijd Ba Social Work. Studenten geven terug dat het niveau in de Ad EZW goed aansluit op het instroomniveau van de Ba SW.
- Leerroute Ervaringsdeskundigheid in de Ba Social Work. Het visitatiepanel heeft aangeraden om na te gaan of in de Ba Social Work een passende leerroute Ervaringsdeskundigheid kan worden gerealiseerd. De opleiding heeft in 2022 en 2023 met het Project Leerroute verschillende opties verkend en de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het Sectorplan gevolgd. Deze komen overeen met het doelmatigheidsonderzoek dat vanuit de Vereniging Hogescholen op dit moment plaatsvindt voor een Ba Ervaringsdeskundigheid.

Terugblik op de aanbevelingen van de Toets Nieuwe Opleiding uit 2019 van de Ad SW

- Verkenning van vergelijkbare internationale opleidingen op niveau 5. In het adviesrapport van de NVAO uit 2019 doet het panel de aanbeveling om internationaal te verkennen welke vergelijkbare opleidingen op niveau 5 er zijn en wat de Ad SW van de Hanze hiervan kan leren en om daarbij aan te sluiten bij de internationaal aanvaarde definitie van Social Work. Inmiddels hanteert de opleiding de Global Definition of Social Work, zodat studenten daarmee de basis van de Beroepscode meekrijgen. In de afgelopen periode is de opleiding met name gericht geweest op de landelijke ontwikkelingen op het gebied van de Ad's om te komen tot landelijke leerresultaten.
- Afronding specifieke OER-teksten voor de Ad-opleiding. De tweede aanbeveling van het panel was om teksten voor de OER spoedig af te ronden en daarbij te kiezen voor de eigenheid van de Ad-opleiding. Voor het schooljaar 2020-2021 was de OER volledig aangepast en kwam de eigenheid van de Ad-opleiding duidelijker naar voren. De OER wordt elk jaar geactualiseerd.

Bijlage 4: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Strategisch Beleidsplan 2021-2026 'Betrokken en Wendbaar'
- Jaarverslag De Hanze 2023
- Project Leerroute Ad EZW
- Sectorplan Hogere Sociale Studies
- Global definition of social work
- Hanze Leerconcept deel 1
- Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (2023)
- Ervaringsdeskundigheid Beroepscompetentieprofiel (2022)
- Leerplan Ervaringsdeskundigheid Niveau 2, 3, 4, 5, 6 en 7 (2022)
- Beroepsprofiel van de Sociaal Werker (2022)
- Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Sociaal Werk (2023)
- Beschrijving van niveau 5 Associate degree (2018)
- Hogeschooloverleg Ervaringskennis en deskundigheid
- Midterm Review (MTR)
- Startnotitie Flexibilisering onderwijs Hanzehogeschool
- Visie Groot Ad-team
- Werkplekscan van beide opleidingen
- Onderwijs en examenreglement van beide opleidingen
- Valideringstraject
- Vraag en Informatiepunt voor Studenten (VIPS)
- Werkbelevingsonderzoek
- Vitaliteit
- Beroepscompetentieprofiel Ervaringsdeskundigheid
- Leerplan Ervaringsdeskundigheid
- Het Opleidingsprofiel Ad EZW
- Handreiking onderzoekende houding op niveau 5
- Toetsingskader Opleidingen Ervaringsdeskundigheid
- Ad EZW-curriculumtabellen 2023-2024
- Overzicht ingezette docenten bij beide opleidingen
- Visie onderzoekende houding Ad SW
- Ad SW-curriculumtabellen 2023-2024
- Toetsbeleid SASS
- Richtlijn inclusief toetsen
- Instrument Beroepshouding
- Jaarverslag examencommissie
- Toetsbeleid Academie voor Sociale Studies
- Toetscheckformat
- Richtlijn vierogenprincipe
- Beoordelingsformulieren Ad SW module Werken met Groepen

- Beoordelingsformulieren Ad SW module Innovatie in Zorg en Welzijn
- Beoordelingsformulieren Ad EZW module 3 Ervaringsdeskundige als Innovator
- Beoordelingsformulier Ad EZW module 4 De profilering van ervaringsdeskundigheid binnen de organisatie
- Beoordelingsformulieren eindwerken
- Van beide opleidingen eindwerkstukken van 15 studenten

